

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ตอนที่ 1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้	7
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	12
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	14
ตอนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่า	26
ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพและการมีส่วนร่วม	28
ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	39
เครื่องมือและเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิจัย	45
ตอนที่ 1 ผลศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ในชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่า	45
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา	53
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าเพื่อใช้ในการศึกษาอย่างยั่งยืน	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลการวิจัย	68
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก - รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	88
- รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม	89
ภาคผนวก ข ข้อมูลรายละเอียดภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 21 ภูมิปัญญาจากผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นรวม 16 คน	90
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	190
ประวัติผู้วิจัย	197

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตบางกอกใหญ่และเขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร (n = 16 คน)	46
4.2	รายชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตบางกอกใหญ่และเขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร	47
4.3	จำนวนภูมิปัญญาท้องถิ่นจำแนกตามสาขา	48
4.4	ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้และการสังมประสบการณ์ของผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น	49
4.5	จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชนในการนำแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา	55
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา	57
4.8	วิเคราะห์ความแปรปรวนของศักยภาพและสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาจำแนกตามอายุ	60
4.9	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ศักยภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในการนำแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาจำแนกตามอายุ	61
4.10	วิเคราะห์ความแปรปรวนของศักยภาพและสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา	61
4.11	วิเคราะห์ความแปรปรวนของศักยภาพและสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัย	62

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
6.1 คุณสิริพร วรากุลนุเคราะห์	91
6.1.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	93
6.1.2 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	93
6.1.3 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์ผักผลไม้จืด	94
6.1.4 กรรมวิธีการจัดเรียงและผลิตภัณฑ์ผักผลไม้จืดในเรือ	95
6.2 คุณม้วน รัตนารักษ์ (คุณตามนต์)	97
6.2.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียนลายรดน้ำ	99
6.2.2 กรรมวิธีการเขียนลายรดน้ำและผลงานการเขียนลาย	100
6.3 คุณพรธิรา ธีรศรีโชติ	101
6.3.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	103
6.3.2 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์ผ้าพันคอโครเชต์	104
6.4 คุณญาณีภัทร์ บุนนาค	105
6.4.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	106
6.4.2 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	107
6.4.3 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์สบู่ชาโคล(จัสมินรีแพร์)	108
6.5 คุณสุทธินันท์ พูลเกิด	110
6.5.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	111
6.5.2 ขั้นตอนการประดิษฐ์หนังสือพิมพ์ใส่ลูกบอล	112
6.5.3 ขั้นตอนการทำกระปุกออมสินเปเปอร์มาเช่จากผ้าไทย	113
6.5.4 ขั้นตอนการติดผ้าไทยบนกระปุกออมสินเปเปอร์มาเช่	114
6.5.5 ขั้นตอนการประกอบ	114
6.5.6 ผลิตภัณฑ์กระปุกออมสินผ้าไทยเปเปอร์มาเช่	115
6.6 คุณสุทธินันท์ พูลเกิด	116
6.6.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	117
6.6.2 ขั้นตอนการประดิษฐ์หนังสือพิมพ์ใส่ลูกบอล	118
6.6.3 ขั้นตอนการประกอบส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกัน	118
6.6.4 ผลิตภัณฑ์ดอกไม้ผ้าไทย (เจ้ามูลหัตถกรรม)	119
6.7 คุณปรัชญา ัญญาดี	120
6.7.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	121
6.7.2 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์ปุ๋ยหมักชีวภาพ	123

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
6.8 คุณสมชาย อิมแดง	125
6.8.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	126
6.8.2 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์ปุยหมักใบไม้แห้งผสมเศษอาหารและน้ำ จุลินทรีย์	127
6.9 คุณกิตติชัย เดชตระกูล	129
6.9.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	131
6.9.2 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์สมุนไพรบำรุงเส้นผม และหนังศีรษะ (ช่อดำลิลลี่ แฮร์โทนิค)	132
6.10 คุณยุวดี เพชรผดุง	133
6.10.1 วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต	135
6.10.2 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์ดอกบัวเทียน	136
6.11 คุณยุวดี เพชรผดุง	137
6.11.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	138
6.11.2 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์กล่องกระดาษเดคูพาจ	139
6.12 คุณพรธิรา ธีรศรีโชติ	140
6.12.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	143
6.12.2 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์ผ้าถักกริมโครเซต	145
6.13 คุณยุวดี เพชรผดุง	146
6.13.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	147
6.13.2 ผลิตภัณฑ์โองผ้าไหม	148
6.14 คุณยุวดี เพชรผดุง	149
6.14.1 วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต	150
6.14.2 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์เชือกถักแบบชาวเขา	153
6.15 คุณพิมพ์พา วงษ์ท่าเรือ	154
6.15.1 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์เครื่องประดับหินสีและคริสตัล	156
6.16 คุณประยูรท์ สีสุบิน	157
6.16.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง	159
6.16.2 การแสดงและผู้แสดงกระต๊วแทงเสื่อ	160
6.16.3 คณะผู้แสดงกระต๊วแทงเสื่อ	161

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
6.17 คุณปราณี ทรัพย์ไพบุลย์	162
6.17.1 วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต	164
6.17.2 กรรมวิธีการผลิต	165
6.17.3 ผลิตภัณฑ์ภาชนะภัณฑ์สี (ปราณี พิมพ์ตั้ง)	165
6.18 คุณอุดม ชันธุ์หิรัญ	167
6.18.1 วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต	169
6.18.2 กรรมวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์เครื่องสแตนเลส	170
6.19 คุณประไพพาส เกศี	172
6.19.1 วัสดุอุปกรณ์และกรรมวิธีในการผลิต	174
6.19.2 ผลิตภัณฑ์มาตุ้มเชื่อม	175
6.20 คุณเมตตา เสลานนท์ (แสงสัจจา)	176
6.20.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	178
6.20.2 กรรมวิธีการหลอม	179
6.20.3 กรรมวิธีการตีลาย	179
6.20.4 กรรมวิธีการกลึง	180
6.20.5 กรรมวิธีการกรอ	180
6.20.6 กรรมวิธีการเจีย	181
6.20.7 กรรมวิธีการขัดเงา	181
6.20.8 ผลิตภัณฑ์ชั้นลงหินบ้านบุ	182
6.21 คุณพัฒนกุล ทวีสาคร	183
6.21.1 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	186
6.21.2 กรรมวิธีการผลิต	188
6.21.3 ผลิตภัณฑ์เรือกระทงกาบมะพร้าว	189